Prof. Ważewski był znakomitym nauczycielem uniwersyteckim. Jego świetne wykłady, ciekawe seminaria i troskliwa opieka, jaką otaczał swych uczniów, wydały obfite plony. Jego uczniowe zapełniają naukową kadrę matematyczną Krakowa, a wielu z nich zasiliło inne ośrodki naukowe. Wszyscy, którzy sięgają pamięcią w czasy, w których Prof. Ważewski rozpoczynał swoją pracę na Uniwersytecie Jagiellońskim, oceniają, jak wiele środowisko matematyczne krakowskie zawdzięcza Jego działalności.

Polskie Towarzystwo Matematyczne nadało Prof. Ważewskiemu godność członka honorowego. Służył On naszemu Towarzystwu bez mała od chwili jego powstania, nie tylko przez wiele odczytów na posiedzaniach naukowych w Krakowie i w innych miastach, lecz również brał udział w pracach organizacyjnych, spełniając w PTM różne funkcje, między innymi także prezesa Zarządu Głównego Towarzystwa.

Budził szacunek przez swoją szlachetną, bezkompromisową postawę moralną, wysokie poczucie obowiązku badacza naukowego i profesora, sumienne i rzetelne wypełnianie tego obowiązku i umiłowanie pracy naukowej.

Zgon Prof. Ważewskiego był ciężką stratą dla krakowskiego środowiska matematycznego i nauki polskiej.

My, którzy byliśmy jego współpracownikami lub uczniami zachowamy niezmierną wdzięczność za okazaną nam przyjaźń i życzliwość.

JACEK SZARSKI (Kraków)

Przemówienie na Sesji Naukowej poświęconej pamięci Profesora Tadeusza Ważewskiego

Rozpoczynająca się dzisiaj sesja naukowa poświęcona jest pamięci Tadeusza Ważewskiego, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, jednego z największych matematyków polskich, wychowawcy i nauczyciela wielu pokoleń matematyków, twórcy krakowskiej szkoły równań różniczkowych. Byłoby rzeczą niemożliwą omówić w ramach dwudniowej sesji ogrom zasług naukowych Profesora Ważewskiego w zakresie analizy matematycznej. Dlatego tylko niektóre, najważniejsze dziedziny Jego działalności oraz dziedziny badań przez Niego zainspirowane zostaną tutaj bliżej przedstawione przez Jego uczniów. Należą tu w szczególności metody w jakościowej teorii równań różniczkowych zwyczajnych, a przede wszystkim metoda retraktowa Ważewskiego, jedno z największych osiągnięć matematyki polskiej po drugiej wojnie światowej. Do problematyki równań różniczkowych,

która zostanie omówiona w ramach sesji, należą także układy sterowane, nierówności różniczkowe, równania różniczkowe cząstkowe pierwszego rzędu oraz metoda kolejnych przybliżeń.

Żywe zainteresowanie zjawiskami przyrody oraz głębokie przekonanie, że matematyka stanowi właściwy język do ich opisu, zadecydowały o tym, że równania różniczkowe stały się główną domeną działalności naukowej Tadeusza Ważewskiego. Jako badacz miał Ważewski te wszystkie cechy, które stanowią podstawę sukcesu w twórczości naukowej: dociekliwość, umiejętność wydobycia na światło dzienne natury i istoty problemu, krytyczne spojrzenie na postawione zagadnienia. Wprowadzone przez Niego pojęcia i metody weszły na trwałe do skarbnicy matematycznej. Potrafił zawsze wskazać najtrafniejszą drogę prowadzącą do rozwiązania problemu, rozwiązania nierzadko zaskakująco prostego. Jego niezwykle oryginalne idee zapładniały teorię równań różniczkowych, wytyczając nowe drogi jej rozwoju. Badaniom matematycznym poświęcił Tadeusz Ważewski całe swe życie, nie przerywając działalności naukowej nawet w ciężkim okresie okupacji hitlerowskiej, nawet w czasie pobytu w obozie koncentracyjnym, dokąd wraz z innymi krakowskimi profesorami został wywieziony przez okupanta.

Własne badania naukowe wiązał Tadeusz Ważewski z intensywną aktywnością na polu kształcenia młodych matematyków. Talenty matematyczne wykrywał już wśród studentów pierwszych lat studiów. Dzięki niezwykłym umiejętnościom dydaktycznym wzbudzał zainteresowanie najzdolniejszych słuchaczy swych wykładów, a na przykładach prostych problemów matematycznych zaprawiał ich do samodzielnej pracy naukowej. Wykłady Tadeusza Ważewskiego, niezwykle precyzyjnie przygotowane, żywe i oryginalne cieszyły się ogromną popularnością wśród studentów. Pamiętam, jak po przejściu profesora Ważewskiego na emeryturę, studenci pierwszego roku wyrażali żal, że nie mogą słuchać Jego wykładu z analizy matematycznej. Sprawy dydaktyki i metodyki leżały Mu zawsze na sercu i poświęcał im wiele uwagi i wysiłków. Całe Jego życie stanowi przykład na to, że badania naukowe i nauczanie są ze sobą organicznie związane, i nie mogą być sztucznie oddzielone. Seminaria Ważewskiego odznaczały się zupełnie specyficzną atmosferą głębokiej i wnikliwej analizy rozważanych zagadnień, a z drugiej strony niezwykle swobodnej dyskusji i wymiany myśli, przetykanej nierzadko ciętym i finezyjnym dowcipem.

Tadeusz Ważewski był przede wszystkim przyrodnikiem w najszerszym tego słowa znaczeniu, ale równocześnie był humanistą, któremu bliskie były sprawy literatury, sztuki i muzyki.

Pamiętam, jak przed kiku laty byliśmy z Profesorem Ważewskim na pogrzebie przedwcześnie zmarłego naszego kolegi, docenta Władysława Bacha. W jednym z przemówień zmarły kolega został określony jako autentyczny człowiek. Określenie to wywarło silne wrażenie na Profesorze Ważewskim, który później niejednokrotnie przy różnych okazjach do niego nawiązywał. Tadeusz Ważewski, nasz Mistrz i Nauczyciel, którego pamięci poświęcamy tę sesję naukową, zasłużył więcej niż ktokolwiek na to miano. Był nie tylko wielkim, ale autentycznym człowiekiem.